

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЦЕНТРАЛЬНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра економіки, менеджменту та
комерційної діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва курсу	Конкурентний аналіз і конкурентна розвідка
Викладач 	Оксана СТОРОЖУК, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності
Контактний тел.	+38(099)404-70-90
E-mail:	oksana_storozhuk@ukr.net
Обсяг та ознаки дисципліни	Вибіркова дисципліна, змістових модулів – 1. Форма контролю: залік. Загальна кількість кредитів – 4, годин – 120, у т.ч. лекції – 28 годин, практичні заняття – 14 годин, самостійна робота – 78 годин. Формат: очний (offline / face to face) / дистанційний (online). Мова викладання: українська. Рік викладання – 2022.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку, розміщеному в інформаційному ресурсі moodle.kntu.kr.ua; у режимі відеоконференцій Zoom, через електронну пошту, Viber, Telegram за домовленістю.
Пререквізити	Особливі вимоги відсутні

1. Мета і завдання дисципліни

Метою дисципліни «Конкурентний аналіз і конкурентна розвідка» є набуття студентами необхідних теоретичних основ і практичних навичок щодо аналітичної складової формування конкурентної стратегії підприємства та ведення конкурентної розвідки.

Завдання дисципліни «Конкурентний аналіз і конкурентна розвідка» спрямовані на формування у здобувачів знань, умінь та навичок щодо:

- вивчення основних понять конкурентного аналізу та конкурентної розвідки;
- здійснення фінансового аналізу та визначення конкурентної позиції організації;
- організації на підприємстві системи збору, передачі, поширення та зберігання інформації;
- організації захисту підприємства від протиправних захоплень і поглинань.

2. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач (здобувачка) вищої освіти повинен (повинна)

знати:

- еволюцію наукових поглядів на поняття конкуренція;
- мету створення системи економічної розвідки на підприємстві;
- способи отримання конфіденційної інформації;
- методи і способи захисту інформації;
- особливості здійснення конкурентної розвідки на підприємстві.

вміти:

- здійснювати діагностику сильних і слабких сторін, можливостей і загроз учасників ринку (SWOT-аналіз);
- здійснювати діагностику чинників конкурентного середовища;
- адаптувати конкурентну стратегію до конкретної ринкової ситуації;
- визначати конкурентну стратегію підприємства;
- розробляти пропозиції щодо впровадження заходів із підвищення конкурентоспроможності організації.

набути соціальних навичок (soft-skills):

- аналізувати та систематизувати інформацію для вирішення професійних завдань;
- уміти працювати в команді;
- мотивувати та здійснювати ефективний менеджмент з метою досягнення цілей;
- презентувати навички спілкування в професійних, ділових і наукових колах.

3. Політика курсу та академічна доброчесність

Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлювати наслідки її порушення.

При організації освітнього процесу в Центральнотехнічному національному університеті здобувачі вищої освіти, викладачі та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу; Положення про організацію вивчення вибіркового навчального

дисциплін та формування індивідуального навчального плану ЗВО; Кодексу академічної доброчесності ЦНТУ.

4. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Розвиток теорії конкуренції.

Еволюція наукових поглядів на поняття конкуренції. Конкурентоспроможність країни та фактори впливу. Конкурентний розвиток регіону. Конкурентоспроможність підприємства та ключові чинники її забезпечення.

Тема 2. Система конкурентної розвідки (КР) на підприємстві.

Поняття системи конкурентної (економічної) розвідки підприємства. Планування розвідувальної діяльності і систематизація розвідувальної інформації. Мета створення системи конкурентної (економічної) розвідки на підприємстві. Потреби підприємства у розвідувальній інформації.

Тема 3. Основи діяльності служби конкурентної розвідки на підприємстві.

Діяльність служби конкурентної розвідки на підприємстві. Деякі способи отримання інформації у процесі здійснення конкурентної розвідки. Отримання інформації в індивіда (інформатора).

Тема 4. Інформація як об'єкт конкурентної розвідки.

Суть і поняття інформації та інформаційної безпеки. Класифікація і характеристика різних видів інформації. Методи і способи захисту інформації. Організація і функції підрозділів технічного захисту інформації.

Тема 5. Особливості функціонування конкурентної розвідки на підприємстві.

Процес і механізм діяльності КР підприємства. Комплекс переваг КР на підприємстві. Наслідки ігнорування КР на підприємстві. Етичні норми ведення КР на підприємстві.

Тема 6. Новини та соцмережі як інструменти конкурентної розвідки.

Моніторинг новин. Соцмережі як інструмент конкурентної розвідки. Твіттер як інструмент конкурентної розвідки.

5. Система оцінювання та вимоги

Види контролю: поточний, підсумковий.

Методи контролю: спостереження за навчальною діяльністю здобувачів, усне опитування, письмовий контроль.

Рейтинг студента (студентки) із засвоєння дисципліни визначається за 100 бальною шкалою, у тому числі: перший модуль – 50 балів, другий модуль – 50 балів.

Семестровий залік полягає в оцінці рівня засвоєння здобувачем (здобувачкою) вищої освіти навчального матеріалу на лекційних, семінарських заняттях і виконання індивідуальних завдань за стобальною та дворівневою («зараховано», «не зараховано») та шкалою ЄКТС результатів навчання.

6. Рекомендована література

Базова література

1. В.В. Кирій, В.С.Солодкий, В.О. Тімофєєв. Конкурентна розвідка та контррозвідка: Навч. посібник. Харків: ХНУРЕ, 2015. 380 с.
2. Закон України “Про банки і банківську діяльність”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>.
3. Закон України “Про державну таємницю”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3855-12#Text>.
4. Закон України “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80#Text>.
5. Закон України “Про інформацію”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.
6. Захарченко В.І., Лаптева В.В. Теоретичні, методологічні та практичні аспекти конкурентоспроможності підприємств: монографія / за загальною редакцією професора О.Г. Янкового. Одеса, Атлант, 2017. 355с. – 514 с
7. Протидія промислому шпигунству : Навчально-методичні матеріали з дисципліни // Укладач: Ю.Є.Якубівська. - Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 44 с.
8. Цибульська Е.І. Конкурентоспроможність підприємства: навч. посіб.; Нар. укр. акад. Харків : Вид-во НУА, 2018. 320с.

Допоміжна література

1. Бондарчук М., Калініченко Д. Соціально-економічна безпека: сутнісний аспект. Логос. 2019. №5. С. 28–31.
2. Захарченко В. І. Особливості використання інструменту data mining у заходах з конкурентної розвідки / В. І. Захарченко, Д. О. Мельниченко. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2020. Т. 20, вип. 3. С. 101-121.
3. Ковтуненко К. В. Впровадження в діяльність торгівельних підприємств інструментів конкурентної розвідки / К. В. Ковтуненко, О. А. Ковалик, Д. А. Родіонов. Економіка. Фінанси. Право. 2020. № 7. С. 33-35.
4. Конкурентоспроможність підприємства: навчальний посібник / І.А. Дмитрієв, І.М. Кирчата, О.М. Шершенюк Х.: ФОП Бровін О.В., 2020. 340 с.
5. Москаленко Н. О. Теоретичні підходи до конкурентної розвідки та особливості її аналітичного забезпечення / Н. О. Москаленко, Ю. О. Леонова. Проблеми економіки. 2018. № 2. С. 228-234.
6. Мужанова Т.М. Конкурентна розвідка як інструмент інформаційно-аналітичного супроводу забезпечення інформаційної безпеки підприємства. Економіка та суспільство. 2018. №16. URL: <http://economyandsociety.in.ua>.

7. Підгурська І. А., Легкий О. А. Конкурентний аналіз інформаційного бізнес-середовища у цифровому маркетингу. Маркетинг і цифрові технології. 2019. № 3. Том 3. С. 25-34.

8. Рябчик А. В. Конкурентний аналіз електронних торговельних майданчиків системи публічних закупівель в мережі інтернет. Ефективна економіка. 2021. № 12. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9712> (дата звернення: 18.09.2022). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.12.76

9. Сторожук О., Заярнюк О. Вплив людського капіталу на соціально-економічну безпеку регіону. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. 2017. №31. С. 95–103.

10. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15/ru/ed20131011#Text>.

11. Calof J., Richards G., Smith J. (2015). Foresight, Competitive Intelligence and Business Analytics – Tools for Making Industrial Programmes More Efficient. Foresight and STI Governance. March 2015. 9(1):68-81.

12. Porter M., Ketels C. UK competitiveness: moving to the next stage. 2003. – [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://www.esrc.ac.uk/_images/UK_competitiveness_tcm8-13559.pdf.

13. Storozhuk O., Zaiarniuk O. Talent management in the system of administrating economic security of a university. URL: <http://dspace.kntu.kr.ua/jspui/bitstream/123456789/9173/1/Storozhuk%20O.%2C%20Zaiarniuk%20O..pdf>

7. Інформаційні ресурси

1. <https://zakon.rada.gov.ua/laws> – Законодавство України.
2. <http://www.nbuv.gov.ua> – Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського.
3. <http://www.ukrstat.gov.ua> – Офіційний сайт Державної служби статистики України.
4. <http://mvs.gov.ua> – Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України.
5. <https://www.scip.org/> – Strategic and Competitive Intelligence Professionals/

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри економіки, менеджменту та комерційної діяльності, Протокол №1 від «15» серпня 2022 р.